

4.3 Λειτουργίες των κοινωνικών θεσμών

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1) **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ:** Έχει να κάνει με τους σκοπούς και τις ανάγκες που εξυπηρετεί ένας κοινωνικός θεσμός.π.χ. η βασική λειτουργία του θεσμού του σχολείου είναι η μόρφωση και η ηθικοπνευματική καλλιέργεια των μαθητών.Των Μ.Μ.Ε είναι η ενημέρωση και η ψυχαγωγία.
- 2) **ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ:** Στις παραδοσιακές κοινωνίες ο κάθε κοινωνικός θεσμός εκπλήρωνε περισσότερες λειτουργίες σε σχέση με το σήμερα.π.χ. ο θεσμός της οικογένειας εκτός από την βιολογική αναπαραγωγή και την ανατροφή των νέων μελών αναλάμβανε συχνά και την επαγγελματική τους κατάρτιση).
Σήμερα υπάρχουν πιο εξειδικευμένοι θεσμοί αναφορικά με την επαγγελματική κατάρτιση όπως ΙΕΚ σχολές ΟΑΕΔ κ.τ.λ.
- 3) **ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ**

ΚΥΡΙΕΣ	Αφορά την βασικότερη λειτουργία που καλείται να παίξει ένας κοινωνικός θεσμός π.χ. σχολείο=μόρφωση,Μ.Μ.Ε=ενημέρωση
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ	Αφορά αυτές που δεν ορατές. π.χ το σχολείο εκτός από την μόρφωση και την καλλιέργεια του ατόμου βοηθάει και στην κοινωνικοποίηση του.Τα Μ.Μ,Ε έχουν σαν κρυφή λειτουργία την διαμόρφωση προτύπων συμπεριφοράς.
ΦΑΝΕΡΕΣ	ταυτίζονται με τις κύριες
ΚΡΥΦΕΣ	ταυτίζονται με τις δευτερεύουσες

4) ΠΟΤΕ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

- Οι κοινωνικοί θεσμοί **αλλάζουν** όταν δεν εξυπηρετούν ικανοποιητικά τους σκοπούς τους οποίους καλούνται να εκπληρώσουν. π.χ. συχνά αλλάζει ο θεσμός των πανελλαδικών εξετάσεων γιατί προφανώς δεν εξυπηρετεί σωστά τον σκοπό του.
- Οι θεσμοί **καταργούνται** όταν έρχονται σε αντίθεση με τις ανάγκες και τις αξίες μιας κοινωνίας. π.χ. τα προικοσύμφωνα καταργήθηκαν από το 1983 και μετά λόγω της αλλαγής του οικογενειακού δικαίου και την πλήρη ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.
- Όταν σε μια κοινωνία έχουμε **αλλαγή στους κοινωνικούς θεσμούς** έχουμε παράλληλα και **κοινωνική μεταβολή**.

ΕΛΕΓΧΩ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΜΟΥ

α)Να απαντηθούν με Σ ή Λ οι ακόλουθες προτάσεις

1. Στις παραδοσιακές κοινωνίες οι θεσμοί ήταν λίγοι και είχαν πολλές λειτουργίες.
2. Οι κοινωνικοί θεσμοί επιτελούν μόνο κύριες λειτουργίες.
3. Σήμερα υπάρχουν νέοι εξειδικευμένοι θεσμοί που επιτελούν τις ίδιες λειτουργίες με τους θεσμούς των παραδοσιακών κοινωνιών.

4. Οι θεσμοί καταργούνται όταν έρχονται σε αντίθεση με τις ανάγκες και τις αξίες μιας κοινωνίας.
5. Οι αλλαγές σε ένα θεσμό δεν επηρεάζουν και άλλους θεσμούς.
6. Κοινωνική μεταβολή δεν σημαίνει αλλαγή των κοινωνικών θεσμών.

β) Να αναφέρετε 3 νέους θεσμούς εκπαίδευσης ή κατάρτισης που γνωρίζετε και ποια λειτουργία εκπληρώνει ο καθένας.